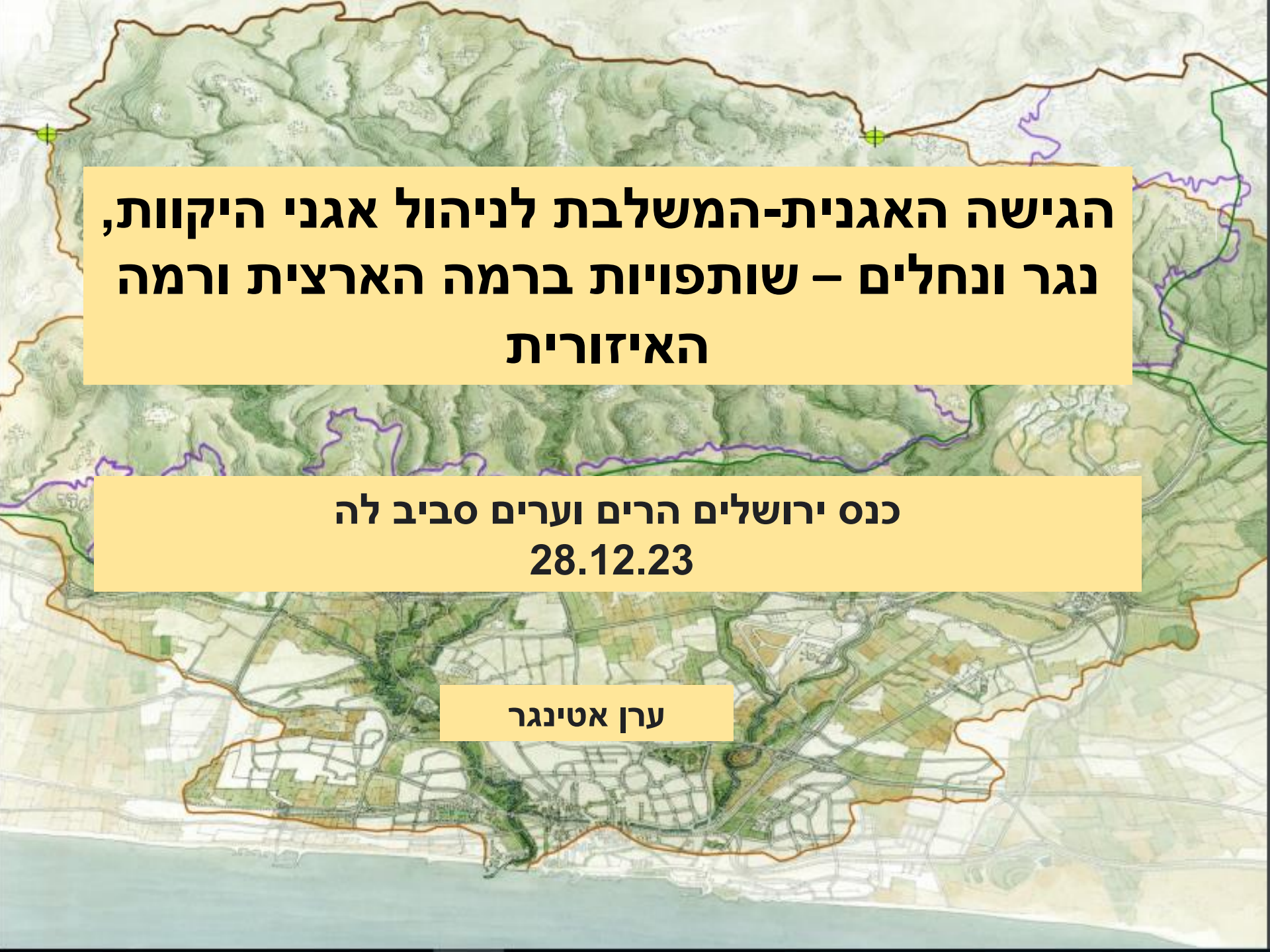
A topographic map of the Ezeron area, showing terrain contours, roads, and a river. A yellow text box is overlaid on the upper portion of the map.

**הגישה האגנית-המשלבת לניהול אגני היקוות,
נגר ונחלים – שותפויות ברמה הארצית ורמה
האיזורית**

A topographic map of the Ezeron area, showing terrain contours, roads, and a river. A yellow text box is overlaid on the middle portion of the map.

**כנס ירושלים הרים וערים סביב לה
28.12.23**

A topographic map of the Ezeron area, showing terrain contours, roads, and a river. A yellow text box is overlaid on the lower portion of the map.

ערן אטינגר

הצפות ושטפונות - מאפייני

הסיכון

הסיכון והנזק הם
תולדה של החלטות
אנושיות

שיטפונות הם
תופעה טבעית בלתי
נמנעת (חלק ממחזור
המים בטבע)

ניתן לצמצם מהותית
את הנזק באמצעות
ניהול סיכונים
מושכל;

האתגר צפוי
להתגבר, עקב פיתוח
אינטנסיבי ושינויי
אקלים

HORIZONS FLOODING © March 17, 2016

Why are so many people still living on flood plains?

By Guy Michaels

נתוני מפתח

<p>2.5 מיליארד ש"ח</p> <p>סך הפיצויים ששילמו חברות הביטוח למבוטחיהן בגין נזקי שיטפונות בשנים 2010 - 2021.</p>	<p>132 מיליון איש</p> <p>מספר האנשים בעולם הצפויים להיפגע מנזקי שיטפונות בכל שנה עד שנת 2030.</p>	<p>1,133%</p> <p>שיעור הגידול במספר השיטפונות בעולם בשנים 1971 - 2019.</p>	<p>49%</p> <p>שיעור השיטפונות מכלל אסונות הטבע שאירעו בשנת 2019.</p>
<p>347 מיליון ש"ח</p> <p>סך ההכנסות הצפויות לכלל רשויות הניקוז לשנת 2020.</p>	<p>6-כ מיליארד ש"ח</p> <p>סך עלות פרויקטי הניקוז הנדרשים בישראל.</p>	<p>55 מיליון ש"ח</p> <p>התמיכה השנתית של משרד החקלאות בפרויקטים של ניקוז בשנים 2013 - 2020.</p>	<p>11</p> <p>רשויות ניקוז שתפקידן לפעול לניקוזו של התחום שעליו הן הופקדו.</p>
<p>702-כ מיליון ש"ח</p> <p>סכום התביעות הפתוחות שהוגשו נגד רשויות הניקוז בשנים 2013 - 2020.</p>	<p>243</p> <p>תחנות הידרומטריות פעילות.</p>	<p>2.4 מיליון ש"ח</p> <p>העלות הנדרשת להפעלת המרכז לחיזוי שיטפונות לשנה.</p>	<p>200 - 160 מיליון ש"ח</p> <p>אומדן עלות יישומה של תוכנית מיוני 2019 להגנה על בסיס חצור מפני נזקי הצפות.</p>

פעולות הביקורת

ההתחממות הגלובלית כבר כאן:

השירות המטאורולוגי:
ב40 שנים האחרונות, עליה
מובהקת באירועים של "גשם
כבד"

התרחבות השטח הבנוי של מטרופולין באר-שבע 1984-2016

השטח המחלחל הצטמצם ב 46%

באר
שבע

עומר

תל
שבע

<https://youtu.be/7Bf6CjwYfR8>

שינוי הפרדיגמה המקצועית: הגישה האגנית אינטגרטיבית

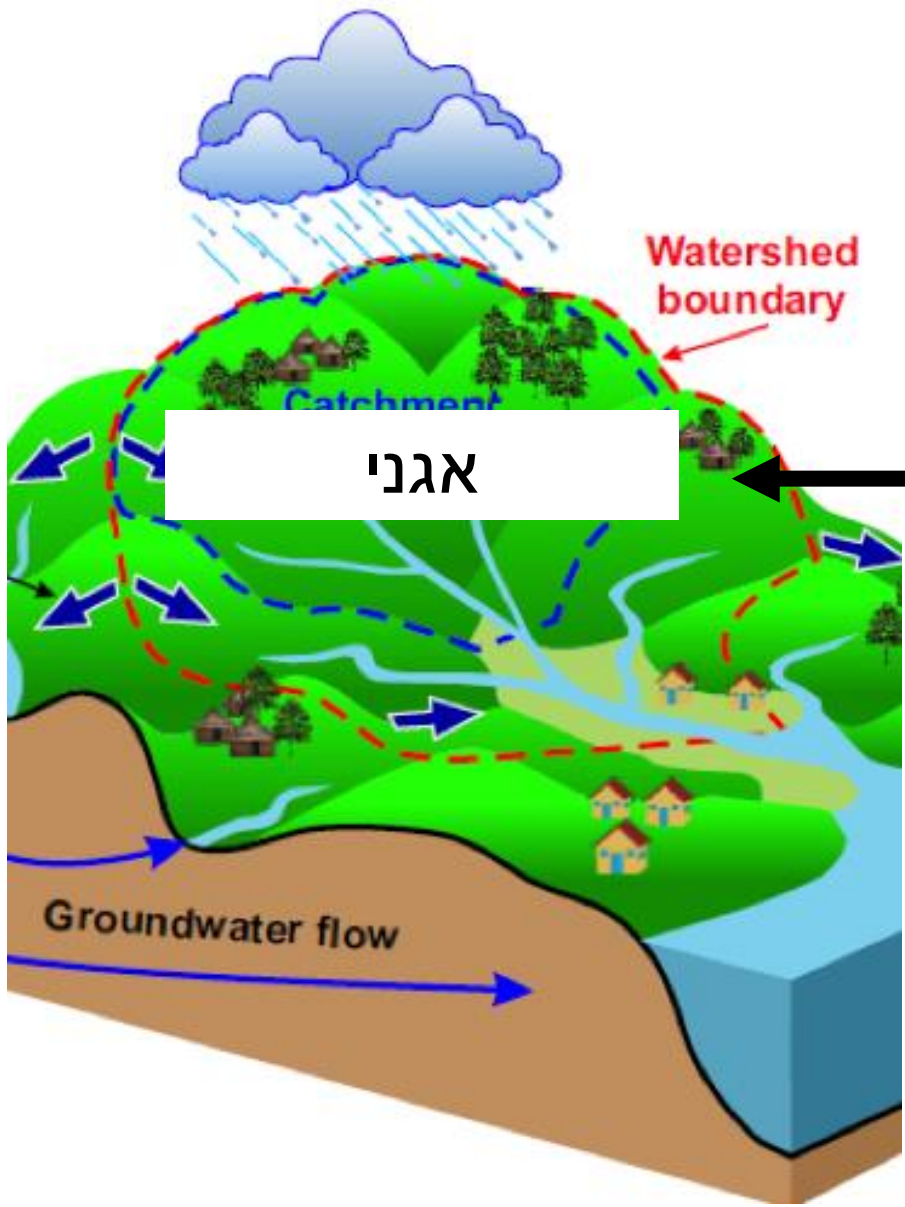
Case

Integrated Water Management

15 April 2019

Room for the River Programme

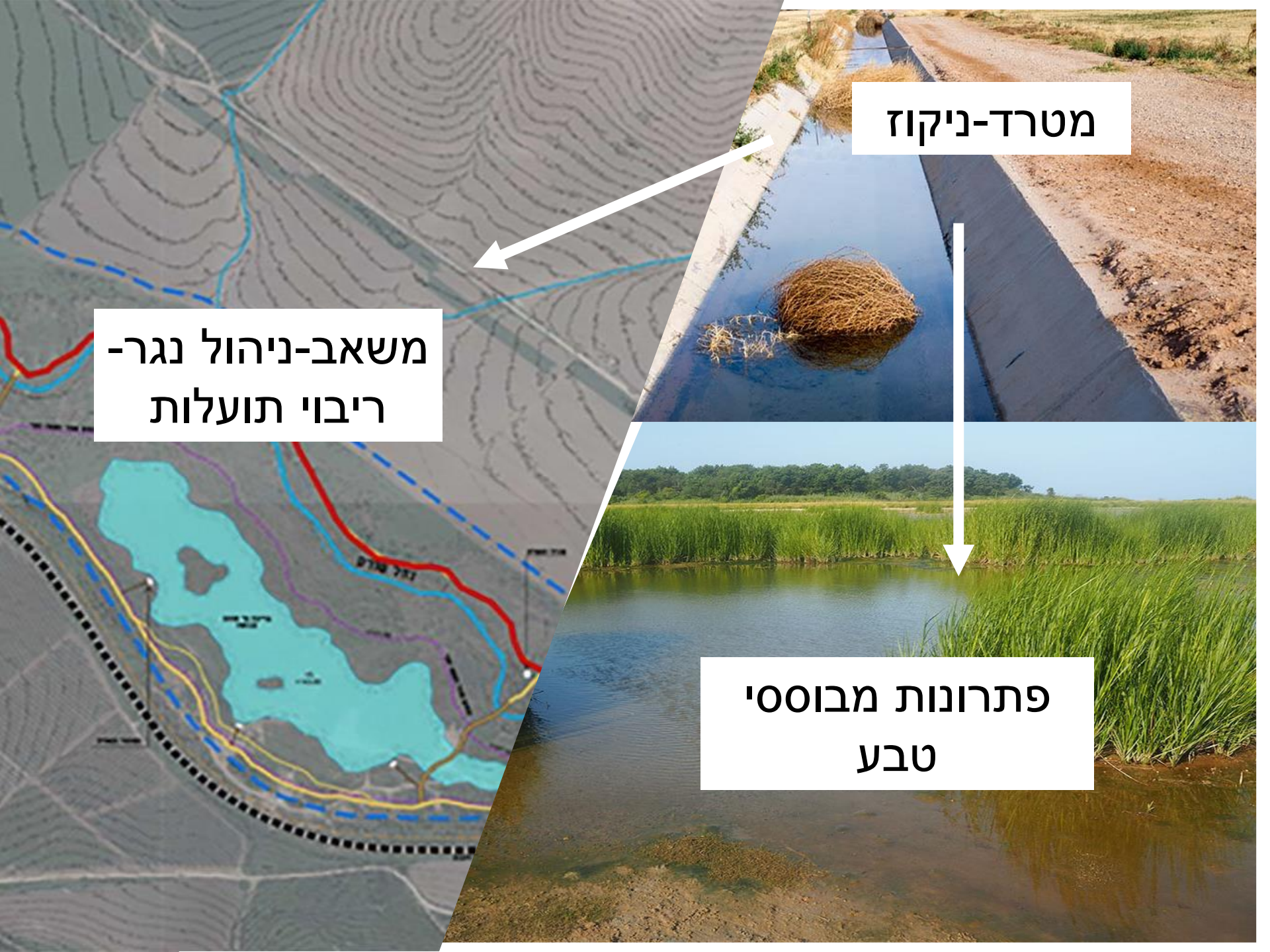
#Nature based solutions

הצורך במעורבות החדדית

נחל יבנה-מהיכן מגיעים המים?

מטרד-ניקוז

משאב-ניהול נגר-
ריבוי תועלות

פתרונות מבוססי
טבע

שותפות

SILO

ניהול אגני היקוות בגישה אינטגרטיבית - לקראת גיבוש מדיניות

הונחה תשתית מקצועית לשינוי הפרדיגמה המקצועית

https://drive.google.com/file/d/1-fGZt_TWS4eUranAVaOdy4s0RC-whzkZ/view •

בנתה שותפות

גובשה מדיניות ותכנית פעולה

גישה אגנית משלבת

לניהול אגני היקוות

נייר מדיניות ומפת דרכים

להטמעת עקרונות הגישה בישראל

גישה אגנית
משלבת

חברי ועדת ההיגוי

רשות ניקח נחלים	עבד יבן	מנכ"ל רשות ניקח נחלים לרן דרומי
	אחי מרמן	יו"ר פורום מנכ"לי רשות ניקח נחלים
	נחמיה שחף	מנכ"ל רשות ניקח נחלים שקמה בשור
	טל רטור	ראש תחום סביבה, קיימות וקהילה, רשות ניקח נחלים קישון
	אמרי בריקנר	מחבנן סביבתי, רשות ניקח נחלים ים המלח
רשות המים	מיקי זיידה	ממונה חבנן אסטרוטגי
מנהל החבנן	רחלי קולסקי	מנהלת אגף קרקע, מים ומסדות ציבור
משרד החקלאות ומיתוח הכפר	ערן אטינגר	סמנכ"ל ניהול משאבי סביבה
	לניה טטמן	מנהלת תחום נגר - היבטים סביבתיים
	בני יעקבי	סגן מנהל אגף שימור קרקע וניקח
	רוני אגוזי	חוקר, התחנה לחקר הסחף
המשרד להגנת הסביבה	אלון זסיק	סמנכ"ל ניהול משאבי טבע
	אמיר ארז	ראש אגף מים, שטחים ונחלים
	אייל יסה	מנהל תחום נחלים
רשות הטבע והגנים	ניסים קשת	מנהל אגף סביבה
החברה להגנת הטבע	ניר פגשי	סמנכ"ל שימור טבע וסביבה
	ארית סקוטלסקי	ראש תחום נחלים
	דנה טובניצקי	רכזת תחום שיקום נחלים
האגודה הישראלית לאקולוגיה ולמדעי הסביבה	נטע ליסמן	מנכ"לית
	עדי לוי	מנהל מדעי
	דוד כץ	חוקר, כלכלת סביבה
אוניברסיטת חיפה	דוד מרגנט	מנכ"ל
רשות נחל ירקון	חנן אילסר	מנהל תחום סביבה
יד הבדיב	מאר מרי	ראש אגף אסטרוטגיה ומדיניות
רשות מקרקעי ישראל	רמי אלמליח	ראש אגף חבנן
	דוד רטן	ראש תחום ייחום, חבנן ובדיקת התכנות, אגף חבנן
קרן קיימת לישראל	חיים סער	אחראי תחום שימור קרקע מתח מרכז
	דוחן מרקל	מדען ראשי
משרד הביטי והטיבן	שיירי מנדמינסקי	ראש תחום חבנן וטף
	ענזרי מזרחי	מנהל תחום ביטוח וקרקע
מרכז השלטון המקומי	ציון נקאשו/עמיחי דרורי	מנהל תחום השתיית ומיתוח עירוני
המרכז למקננות אזוריות	אריאל בן חיים	ראש תחום חקלאות וסביבה
האוניברסיטה העברית	מחטי ראובן לסטר	עורך דין
מרכז חקלאי העמק	עודד כרן	מנהל ועדה נידולי שדה

מפת דרכים כאשר כל גוף או גורם לוקח על עצמו משימה

פיתוח תורה: מתודולוגיות, סטנדרטים, הנחיות ושיטות

מטרה: לבנות גוף הנחיות עדכני, מפורט וממצה ברמה הלאומית לתהוות דרך לתכנון בהקשר של נגר עילי, שימור משאב הקרקע ומתאם לתנאי הארץ והאתגרים העתידיים. גוף ההנחיות מיועד להערכות האקולוגיות התלויות בהם בכל האגנים בישראל.

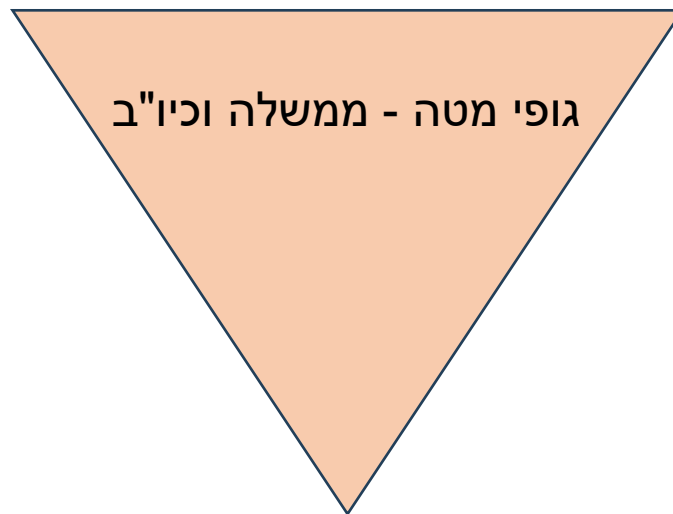
משימה	גוף/גורם מוביל	תוצר ותאריך יעד
גיבוש מתודולוגיה לניהול סיכוני זיהום	המשרד להגנת הסביבה בהתבסס, בין היתר, על הניסיון של רשות נחל ירקון ורט"ג	מסמך מדיניות + מדריך להכנת תוכניות לצמצום סיכוני זיהום 31.12.20
גיבוש מתודולוגיה לניהול סיכוני שיטפונות	משרד החקלאות, ועדת היגיי	מסמך מדיניות + מדריך להכנת תוכניות לניהול סיכוני שיטפונות 31.12.19
פיתוח כלים לשיקום וניהול אקו-הידרולוגי של נחלים	מכון דש"א וועדת היגיי	1. ליווי והשתתפות בשלשה תהליכי שיקום אקו-הידרולוגי 2. כתיבת מסמכים מנחים לגישור על פערי ידע שעלו מהשטח - מהפיילוטים, תוך שימוש בידע שנצבר לאורך השנים בשיתוף רשויות ניקוח 3. בניית מסלולים להטמעת הידע שנלמד ברשויות נוספות סוף 2020
גיבוש מסמך מדיניות בתחום שימור הקרקע והמים באדמות חקלאיות	משרד החקלאות, שה"מ, חקלאים, רשויות ניקוח, קק"ל	מסמך מדיניות + המלצות ליישום בתחום שימור הקרקע 31.12.20
מסמך מדיניות והנחיות בנושא ניהול נגר עירוני	מינהל התכנון, ועדת היגיי	1. השלמת מסמך המדיניות עד סוף 2019 2. עדכון נספח הניקוח בתמ"א אחת (לכשתאושר) - אמצע 2020. 3. הטמעת העקרונות בגופי תכנון וביצוע - 2020 ואילך

הטמעה של התורה - המתודולוגיות והסטנדרטים

מטרה: קידום עקרונות הגישה האגנית בגופי הביצוע וגופי פרוטוקולי עבודה, הליכי תכנון וביצוע בפועל; יזמים וגופי הפיתוח מאמצים שפה משותפת התומכת בראיה אגנית. הניהול האזורי ולתת להם מענה יישומי וידע שוטף הולם לשיפור

משימה	גוף/גורם מוביל	תוצר ותאריך יעד
בניית מאגר ידע משותף נגיש מתפתח ומתעדכן שבו מרוכזים ומונגשים חומרים מהארץ ומהעולם בתחום הגישה האגנית ¹	האגודה הישראלית לאקולוגיה בהנחיית ועדת היגיי רחבה שחבריה הם בעלי העניין העיקריים במיזם	קביעת אסטרטגיה, אפיון ועיצוב הפורטל המיועד עד סוף 2019 הקמת האתר ² , איסוף החומרים והנגשתם עד סוף 2020
גיבוש מערך סדנאות, הכשרות, מדריכים, חומרי עזר ורישות חברתי לאנשי מקצוע (בין היתר בעזרת מומחים מארצות אחרות)	פרויקטור מטעם יד הנדיב בליווי ועדת היגיי שבה חברים בעלי העניין השונים	הסכמה על מודל פעולה וגוף מארח להטמעת הידע היישומי עד סוף 2019
הנחלת עקרונות שיקום נחלים לרשויות מקומיות ומועצות אזוריות	החברה להגנת הטבע	סדנה להפגמת ידע וחשיבות שיקום הנחלים לרשויות מקומיות ומועצות מקומיות במהלך 2020 (מתנה במשאבים)

הגישה האגנית המשלבת

הרשות האגנית שורק לכיש

עמק צרעה

תכנית

סטטוס

תוכנית הלב הירוק עמק צרעה הינה תכנית משולבת ניקוז, יסודות שטופנות ופיתוח נופי ואקולוגי במרחב עמק צרעה המשתרע בין כביש 38 (בית שמש) ועד כביש 3.

התוכנית מקודמת על ידי רשות הניקוז והמעצה האזורית מטה יהודה.

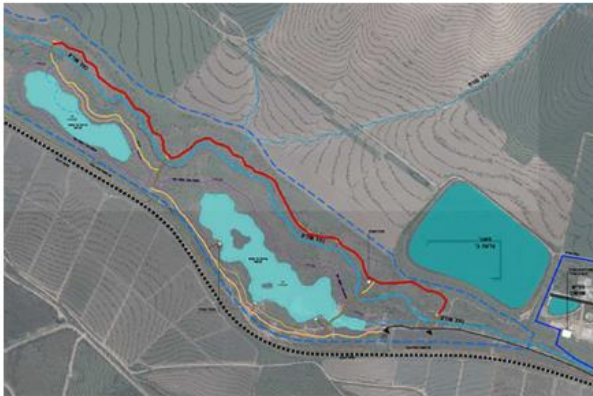
לתכנית נויסו בשלב מוקדם הקרן לשטחים פתוחים (רמ"ז) וכן קרן יד הגדיב – היקף כספי של כ- 10 מלש"ח.

התכנית בנוסף לעבודת הפיתוח תהווה פרויקט הדגמה ולימוד – תהליך שילווה על ידי "אגמא".

בהמשך ישולבו בתוכנית בעלי ענין נוספים שכבר הביעו את הסכמתם לצטרף ולהשתלב במנהלת שתמשיך את פיתוח הפארק, תתפעל ותנהל את הציבור בהתאם להנחיות מועצה שתכלול את כלל השותפים.

עריית בית שמש, קרן שיקום מחצבות, רשות הטבע והגנים, קרן קיימת לישראל, ישובים סמוכים בעלי הקרקעות במרחב הפארק (גל שחר, הראל, צרעה, כפר אוריה, ישעי).

התכנית כוללת שיקום מחצבות שמשון, פתיחת גופי מים לניסוח ולשיקום מערכות אקולוגיות. שבילי טיול היקפיים והקמת מצפורים – עמדות מסתור לצפרים, תניות ושרתים לקליטת ציבור המטיילים.

תכנית אב למרחב הנחלים שורק-לכיש

סיוטת מסמך מדיניות | נובמבר 2020

רקע | שותפים – ועדת היגוי

בהובלת רשות הנחל והניקוז שורק לכיש

הרשות האגנית ירדן דרומי

26.5.09 עדכון

תוכנית אב אגן נחל תבור

מבט לכיוון הר תבור ממצפור גזית – צילום דרור עובד זייל

מאי 2009

רשות אגנית מהלכה למעשה

מדריך פעולה

אגמא-המרכז לאגני היקוות, נגר ונחלים

שותפות מיסודם של משרד החקלאות, המשרד להגנ"ס, רשות הטבע והגנים, רשויות הניקוז וקרן יד הנדיב

אגמא המרכז לאגני היקוות, נגר ונחלים

אירועים / הכשרות / מאגר ידע

סיור

פרוייקטים / אודות

לקריאה

מאמרים

שיקום נחלים / פודקאסט / מאמרים

לקריאה

ניהול נגר עירוני והחדרה במתחמים ובמבני ציבור

מיקום: תל אביב

התחלה: 08:45 11/10/2023 - סיום: 16:30 11/10/2023

סיור לימודי בנושא ניהול נגר עירוני בפרוייקטים נבחרים בתל אביב בהשתתפות מיטב אנשי המקצוע

לפרטים והרשמה

פרוייקט שיקום נחל עין זהב

שיקום נחל כמנוף להתחדשות עירונית

לקריאה

פרוייקטי הדגמה

שותפות אגנית

זמן קריאה: 3 דק' | מאת: צוות אגמא

הגישה האגנית המשלבת (אינטגרטיבית) שואפת לנהל את אגן ההיקוות הוליסטית בת-קיימא המבוססת שקיימים קשרים הדדניים בין המטבעית של הנחל, המגוון הביולוגי

למאגר הידע של אגמא

A wide-angle photograph of a harvested cornfield. The rows of dry, brown corn stalks stretch across the field towards a line of green trees in the distance. A solid blue rectangular box is centered horizontally across the middle of the image, containing white Hebrew text.

תודה על ההקשבה